

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/21/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6618202102
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6618202102.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovvej a sudcov JUDr. Jany Haluškovvej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, vo veci starostlivosti o maloleté deti: Q. I., nar. XX.XX.XXXX a N. I. nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX, umiestnené v Cirkevnom detskom domove Potôčik, so sídlom Moštenica 74, Slovenská Ľupča, 976 13, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, deti matky: E. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, t.č. bytom Q. XX a otca: neurčený, na návrh navrhovateľky: K. E. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XX, XXX XX D. D., zastúpená JUDr. Ing. Lindou Kovandovou, LL.M., advokátkou so sídlom Ul. Janka Kráľa 1, 974 01 Banská Bystrica, za účasti: poručníka Obce Šíd, prokurátora, Úradu komisára pre deti so sídlom Odborárske námestie 3, 811 07 Bratislava, o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 32P/134/2018-269 zo dňa 11.02.2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Okresný súd odvolaním napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľky o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti.

Z jeho dôvodov vyplýva, že aplikoval čl. 5, §44 a §45 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine (ďalej v texte aj „zákon č. 36/2005 Z.z.“ alebo „ZR“); konštatoval, že maloleté deti pochádzajú z mimomanželského vzťahu, otcovstvo k maloletým deťom doposiaľ nebolo určené; nad maloletými deťmi bola rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 5P/71/2013-23 zo dňa 25.09.2013 nariadená ústavná starostlivosť z dôvodu nezabezpečovania starostlivosti o maloleté deti s tým, že sa bude realizovať v Cirkevnom detskom domove Potôčik, Moštenica 74, Slovenská Ľupča, do ktorého boli aj umiestnené. V rámci nariadenej ústavnej starostlivosti navrhovateľka ako profesionálny rodič zabezpečovala starostlivosť o maloletého N. od XX.XX.XXXX a maloletú Q. od XX.XX.XXXX, obidve do dňa 27.02.2018, kedy jej boli zamestnávateľom detským domovom odňaté z dôvodu potreby komplexnej diagnostiky maloletých detí.

Komplexná diagnostika maloletých detí prebiehala od 27.02.2018 do 10.06.2018; psychologickú diagnostiku vykonával psychológ detského domova a zároveň aj nezávislý klinický psychológ, súdny znalec mimo región s cieľom zhodnotenia prítomnosti novej traumatizácie detí; sociálnu diagnostiku vykonávali sociálni pracovníci detského domova; špeciálnopedagogickú diagnostiku vykonával špeciálny pedagóg detského domova; liečebno-pedagogickú diagnostiku vykonával externý liečebný pedagóg (nie zamestnanec detského domova); terapeutickú diagnostiku vykonal riaditeľ detského domova, ktorý je terapeutom Terapie pevným objatím; diagnostika maloletých detí bola vykonávaná osobami s potrebným vzdelaním. Zo záverov diagnostiky vyplynulo, že maloleté deti boli u navrhovateľky fyzicky a emocionálne deprimované, ich kognitívny a sociálny vývin nebol

dostatočne stimulovaný, sú emočne plochšie, s pseudodospelým správaním, u maloletého Petra navrhovateľka adekvátne nepodporovala rodovú identitu, bol podporovaný a upevňovaný v ženskej roli, boli u neho prítomné nápadné prejavy behaviorálnej sexualizácie, ktoré sú evokované prostredím navrhovateľky; maloleté deti boli vystavené témam, ktoré neprináležia ich fyzickému veku, mentálnej úrovni, osobnostnému vývinu a v deťoch vyvolávajú strach a majú negatívny vplyv na ich psychosociálny vývin. Komplexnú správu z diagnostiky maloletých detí považoval za správu, vypracovanú viacerými odborníkmi, vychádza z celodenného pozorovania maloletých detí, ich správania, prejavov, a preto ju považoval za objektívnu a kvalifikovanú a tiež pre rozhodnutie súdu podstatnú. Námiety navrhovateľky vyhodnotil len ako subjektívne, o čom svedčí aj skutočnosť, že medzi navrhovateľkou a jej zamestnávateľom sú spory, vyplývajúce z pracovno-právneho vzťahu. Dôkazom, predložených navrhovateľkou - písomné svedectvo materskej škôlky, občianskeho združenia Zabávaj sa so športom - neprikladal váhu, pretože nevychádzali z celodenného pozorovania a vnímania detí, ale len z pozorovania vnímania detí v krátkom časovom úseku; písomné svedectvo manželov R. nepovažoval za hodnoverné vzhľadom na ich vzťah k navrhovateľke. Nespochybnil, že medzi navrhovateľkou a deťmi počas ich pobytu u navrhovateľky ako profesionálneho rodiča sa vytvorila citová väzba, ktorá zodpovedala miere emočnej plochosti maloletých detí.

Na strane navrhovateľky sú síce splnené formálne podmienky ako náhradného rodiča (trvalý pobyt na území SR, plná spôsobilosť na právne úkony, zdravotné, osobnostné, morálne predpoklady, netrpí žiadnym ochorením, je riadne zamestnaná, bezúhonná), avšak súd zároveň skúmal, či budúci náhradný rodič je schopný zabezpečovať starostlivosť o maloleté deti, ako aj motiváciu pre vykonávanie náhradnej osobnej starostlivosti o maloleté deti. Na základe komplexnej diagnostiky maloletých detí súd prvej inštancie dospel k záveru, že navrhovateľka v tomto smere nedáva súdu záruky zabezpečovania sústavnej dôslednej starostlivosti o maloleté deti. Navrhovateľka ako profesionálny rodič nerešpektovala svoje postavenie tým, že umožňovala maloletým deťom volať ju mama, ktorou nie je a v tomto smere nerešpektovala výhradu svojho zamestnávateľa detského domova. Zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky jej nedáva postavenie rodiča, čo navrhovateľka by vzhľadom na doterajší výkon práce ako profesionálneho rodiča nedokázala. Navrhovateľka nedáva záruky, že by bola schopná byť v postavení len náhradného rodiča, čím by sa nenaplnil ani účel náhradnej osobnej starostlivosti. Súd prvej inštancie preto nepovažoval v záujme maloletých detí ich zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, preto jej návrh zamietol, pričom prihliadol aj na matkou prejavovaný záujem prevziať na seba starostlivosť o maloleté deti, o čom svedčí ňou podaný návrh o zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie podľa §365 ods. 1 písm. b), d), e), f) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte len „C.s.p.“) v spojení s §62 ods. 1 C.m.p. navrhovateľka. Vzhľadom na útlý vek maloletých detí a láskyplnú a kvalitnú starostlivosť navrhovateľky o ne, si tieto vytvorili citovú a vzťahovú väzbu, jej domácnosť považovali za svoj domov a spontánne navrhovateľku oslovovali „mama“, navrhovateľkinu matku „starká“ a Denisa a K. D. označovali za svojich súrodencov, hoci vedeli, že nie sú pokrvní príbuzní. Pobyt v detskom domove deťom neprospieva a zhoršuje sa ich zdravotný stav, ako aj celkový vývin. Maloleté deti počas pobytu v detskom domove bývali opakovane choré; Q. mala dvakrát zlomenú ruku; N. sa vo veku 6 rokov začal pomočovať, čo navrhovateľka vnímala ako následky stresu, ktorému boli deti ich náhlym odobratím z jej domácnosti a následným pobytom v detskom domove vystavené. Detským domovom uvádzané skutočnosti sú nepravdivé, osočujúce a ničím nepodložené tvrdenia, čo má zrejme pôvod v osobnom a pracovnoprávnom spore medzi navrhovateľkou a riaditeľkou detského domova. Detský domov sa síce odvoláva, že jeho závery mali vyplývať z diagnostiky, vykonávanej viacerými odborníkmi, nikdy však nepredložil žiaden dôkaz, ktorý by jeho závery potvrdzoval.

Podľa názoru odvolateľky vychovávateľa nie sú odborne kompetentní na posudzovanie zdravotného stavu detí, nemajú na takéto posudzovanie požadované odborné vzdelanie. Detský domov predložil správy o deťoch od pediatričky K.. O. F., ktorej ambulanciu však deti začali navštevovať až od marca 2018, pričom lekárka neuviedla nič, čo by mohlo evokovať známky zanedbanej starostlivosti. K.. C., gastroenterologička detí výslovne vyvrátila tvrdenia detského domova o tom, že by deti mali byť podvyživené. Tvrdila, že detský domov je voči nej zaujatý. Kolízny opatrovník nevykonal riadne šetrenie a svoje stanovisko založil výlučne jednostranných a nepravdivých tvrdeniach detského domova.

Dôvodom skončenia jej pracovného pomeru nebola nedostatočná starostlivosť o deti, ale jej údajné porušenie pracovnej disciplíny, za ktoré zamestnávateľ považoval napr. situáciu, že navrhovateľka poslala zamestnávateľovi polročnú správu o deťoch s dvojdňovým oneskorením (jej matka spadla na ulici a zlomila si nohu). Ak by bolo pravdou, že navrhovateľka deti zanedbáva a ešte takým závažným

spôsobom, ako sa snaží detský domov prezentovať v tomto súdnom konaní, bolo by práve toto dôvodom skončenia pracovného pomeru. Za 14 rokov pracovného pomeru v detskom domove nebolo navrhovateľke ani jedenkrát vytknuté, že by sa o niektoré z detí jej zverených nedostatočne alebo zle starala. Súd prvej inštancie sa vo svojom rozsudku priklonil k záverom detského domova bez bližšieho preskúmania veci. Odborný tím, na ktorý odkazuje súd, predstavuje len riaditeľka detského domova a niekoľko jej podriadených pracovníkov. Z vyjadrení lekárov a externých odborníkov, či už tých, ktoré predložila súdu navrhovateľka, alebo tých, ktoré predložil detský domov, nič o zanedbanej starostlivosti nevyplýva.

Detský domov nepravdivo uviedol, že navrhovateľka sa o maloleté deti od začatia diagnostického pobytu nezaujímal; emailami a listami, predloženými súdu, preukazovala dožadovanie sa kontaktu s maloletými deťmi, prosila detský domov o ich návštevy, keď mali sviatky, žiadala o pravidelný telefonický a osobný kontakt s nimi, zaujímal sa o ich zdravotný stav a závery diagnostiky.

K vyjadreniam lekárov a klinickej logopedičky K.. K. sa pri hodnotení dôkazov súd prvej inštancie vôbec nevyjadril. Učiteľky v materskej škole boli s maloletými deťmi v každodennom kontakte, ktorý nemožno považovať za krátky časový úsek. Zanedbanosť, podvýživnosť a deprimovanosť maloletých detí, ako to tvrdí detský domov, by boli viditeľné aj počas kratšieho času. Komplexnú odbornú diagnostiku vykonávali predovšetkým zamestnanci detského domova. Súd prvej inštancie mal za účelom riadneho a úplného zistenia skutočného stavu a predovšetkým najlepšieho záujmu maloletých detí nariadiť znalecké dokazovanie, nezávislú diagnostiku, v rámci ktorej by sa skúmalo správanie maloletých detí aj v prítomnosti navrhovateľky. Ak sú deti skúmané len v stave odlúčenia od navrhovateľky, výsledný obraz môže byť skreslený.

Protichodne vyznieva aj konštatovanie súdu prvej inštancie, keď v jednej časti uvádza, že „na strane navrhovateľky sú splnené podmienky ako náhradného rodiča tým, že, má trvalý pobyt na území SR, má plnú spôsobilosť na právne úkony, má zdravotné, osobnostné, morálne predpoklady pre zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti a na strane druhej uvádza, že „na základe komplexnej odbornej diagnostiky maloletých detí navrhovateľky nedáva súdu záruky zabezpečovania sústavnej dôslednej starostlivosti o maloleté deti“.

Priznala, že pri jednom z detí (O. C.) skutočne bola pestúnska starostlivosť na jej návrh zrušená - jedenkrát za 14 rokov - čo však nie je žiadnym dôkazom o jej neschopnosti starať sa o maloleté deti.

Ona si je vedomá toho, že nie je biologickým rodičom maloletých detí a ani sa nesnaží stavať sa do pozície biologického rodiča; je však prirodzené, že keď sa o maloleté deti starala prakticky celý ich život 24 hodín denne, tieto deti ju oslovovali „mama“; boli to spontánne reakcie detí, ktoré sa vyjadrovali, že aj keď vedia, že ona nie je ich skutočná matka, volajú ju tak preto, lebo sa o nich stará.

Súd prvej inštancie nevykonal navrhovateľkou navrhované dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, neskôr v priebehu konania neumožnil predniesť ďalšie návrhy na dokazovanie, ale vyhlásil dokazovanie za skončené a dal priestor už len na záverečné reči. Dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nevysporiadal sa s rozpormi vo vyjadreniach detského domova a v záveroch lekárov a odborníkov a rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnené, jeho závery nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, napadnuté rozhodnutie je tak v rozpore s právom navrhovateľky na súdnu a inú právnu ochranu.

Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie; alternatívne, aby odvolací súd podľa §388 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrhu navrhovateľky v celom rozsahu vyhovie.

3. Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že trvá na svojich písomných vyjadreniach, podaných súdu prvej inštancie v predmetnom konaní, ako aj na svojich vyjadreniach z pojednávania pred súdom prvej inštancie. Súd prvej inštancie dôsledne preveril skutkový stav a rozhodol v záujme maloletých detí. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil.

4. Okresná prokuratúra Banská Bystrica vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedla, že navrhovateľka v odvolaní poukazuje na rovnaké skutočnosti, aké uviedla vo svojom návrhu, ako aj na pojednávaní dňa 11.02.2019. Okresná prokuratúra Banská Bystrica sa na pojednávaní dňa 11.02.2019 po vyhlásení rozsudku vzdala práva na podanie odvolania, pretože výrok rozsudku nenamietala, a preto zotráva na svojich predchádzajúcich vyjadreniach. Rozsudok súdu prvej inštancie považuje za zákonný a správny.

5. Úrad komisára pre deti vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky zotrval na svojom vyjadrení zo dňa 11.02.2019, kedy navrhol jej návrh na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti zamietnuť.

6. Obec Šíd ako poručník maloletých detí vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že matka maloletých detí E. I. je prihlásená v obci k trvalému pobytu na adrese C. č. XX od roku 2012, avšak na uvedenej adrese sa zdržiavala iba krátky čas, odsťahovala sa z obce bez odhlásenia pobytu. V súčasnej dobe obec nemá o matke žiadne informácie. K odvolaniu navrhovateľky sa nevie objektívne vyjadriť, keďže situáciu pozná len zo spisovej dokumentácie, zaslanej mu okresným súdom.

7. Navrhovateľka vo vyjadrení k vyjadreniu (replike) Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, Okresnej prokuratúry Banská Bystrica a Úradu komisára pre deti v celom rozsahu zotrvala na podanom odvolaní. Odlúčenie maloletých detí od nej nie je v ich najlepšom záujme. Žiadny z účastníkov konania, predovšetkým kolízny opatrovník, vec dostatočne nepreveril a nezisťoval ani, aký je vzťah medzi navrhovateľkou a maloletými deťmi; vychádzal len z tvrdení detského domova, ktoré sa nezakladajú na pravde a z výsledkov komplexnej diagnostiky, ktorú však robili prevažne zamestnanci detského domova. Skutkový stav veci nebol riadne zistený. Súd prvej inštancie jej návrhu nevyhovел len z dôvodu výsledkov komplexnej diagnostiky, predloženej detským domovom, ktoré považuje za nesprávne a nepravdivé. Náhodné stretnutia navrhovateľky s maloletými deťmi ju len utvrdili v tom, že maloleté deti sa chcú k nej vrátiť a ich zverenie do jej náhradnej osobnej starostlivosti je v ich najlepšom záujme.

8. K replike navrhovateľky už žiadne vyjadrenie podané nebolo.

9. Krajský súd, ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní, preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle §385 C.s.p., z dôvodov uvedených v odvolaní a v rozsahu ustanovenia §65 a §66 C.m.p. a rozsudok súdu prvej inštancie podľa §387 ods.1,2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

10. V zmysle §387 ods. 1, 2 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

11. Platná právna úprava v ustanovení §44 ods. 1 Zákona o rodine definuje pojem náhradná osobná starostlivosť ako viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a navzájom sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, t.j. do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti, týkajúcej sa detí, či už ju budú uskutočňovať verejné alebo súkromné zariadenia sociálnej starostlivosti, súdy, správne alebo zákonodarné orgány. Ustanovenie §44 ods. 4 ZR, vychádzajúc z uvedeného článku, teda ako základné kritérium pri rozhodovaní súdu o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, ustanovuje záujem maloletého dieťaťa. Záujem dieťaťa treba chápať čo najextenzívnejšie. V záujme dieťaťa je predovšetkým, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva, uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

12. Odvolací súd preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky navrhovateľky, ako aj predchádzajúce konanie súdu prvej inštancie, spolu s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie dospel ku správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, na základe ktorých súd prvej inštancie správne návrh navrhovateľky o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti zamietol.

13. Zo spisu je zistiteľné, že navrhovateľka sa domáhala zverenia maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti a určenia výživného matke vo výške 40,- Eur mesačne na každé dieťa zvlášť, splatné vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia.

Otcovstvo k maloletým deťom doposiaľ nebolo určené; maloletý N. bol uznesením Okresného súdu Zvolen č.k. 12PPOm/1/2013-7 zo dňa 29.01.2013 dočasne odovzdaný do starostlivosti Cirkevného detského domova Potôčik, Moštenica 74, Slovenská Ľupča; uznesením Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 4P/17/2013-10 zo dňa XX.XX.2013 bola maloletá Q. dočasne odovzdaná do starostlivosti Cirkevného detského domova Potôčik, Moštenica 74, Slovenská Ľupča. Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 5P/71/2013-23 zo dňa 25.09.2013 bola nad maloletými deťmi nariadená ústavná starostlivosť s tým, že sa bude realizovať v Cirkevnom detskom domove Potôčik, Moštenica 74, Slovenská Ľupča; maloleté deti boli dňa 16.07.2013 zaradené do prehľadu detí, ktorým je potrebné sprostredkovať náhradnú rodinnú starostlivosť. Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 12P/61/2014-29 zo dňa 14.02.2015 bolo určené, že maloleté deti sú osvojiteľné, matka bola pozbavená výkonu rodičovských práv a zároveň maloletým deťom bol ustanovený poručník Obec C.. Okresný súd Lučenec uznesením č.k. 10P/51/2018-43 zo dňa 24.05.2018 preniesol svoju príslušnosť vo veci starostlivosti o maloleté deti Q. I., nar. XX.XX.XXXX a N. I., nar. XX.XX.XXXX na Okresný súd Banská Bystrica.

Navrhovateľka podala na Okresný súd Banská Bystrica návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol uznesením sp.zn. 32P/134/2018-137 zo dňa 29.10.2018 zamietnutý.

Navrhovateľka ako zamestnankyňa Cirkevného detského domova Potôčik, so sídlom Moštenica 74, Slovenská Ľupča v pozícii profesionálneho rodiča sa starala takmer 5 rokov o maloleté deti I.; v pestúnskej starostlivosti má zverené aj ďalšie dve maloleté deti, K. a A. D..

Dňa 27.02.2018 jej boli maloleté deti odobraté za účelom diagnostického pobytu; od tej doby starostlivosť o ne nezabezpečovala navrhovateľka.

Návrhom zo dňa 10.05.2018, doplneným dňa 20.07.2018, sa domáhala zverenia maloletých do jej náhradnej osobnej starostlivosti, ktorý bol zamietnutý odvolaním napadnutým rozsudkom.

Zamestnávateľ s ňou výpoveďou zo dňa 29.05.2018 skončil pracovný pomer ku 31.07.2018, neplatnosti skončenia ktorého sa domáhala súdnou cestou.

14. Odvolanie nie je dôvodné.

V prvom rade námietku navrhovateľky o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku nepovažoval odvolací súd za relevantnú; okresný súd dostatočne jasne a zrozumiteľne, v súlade s §220 ods. 2 C.s.p. uviedol skutočnosti, ktorými podoprel svoje rozhodnutie, jeho skutkové a právne závery nie sú nezlučiteľné s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp.zn. 6Cdo/60/2013 zo dňa 22.05.2013 vyslovil záver, že „za porušenie základného práva, zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, nemožno považovať to, že súd prvej inštancie neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu“. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky, predložené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

15. Odvolateľka ďalej namietla, že súd prvej inštancie mal za účelom riadneho a úplného zistenia skutočného stavu nariadiť znalecké dokazovanie, v rámci ktorého by sa skúmalo správanie maloletých detí aj v prítomnosti navrhovateľky. Odvolací súd z obsahu spisu nezistil, žeby navrhovateľka vykonanie znaleckého dokazovania súdu prvej inštancie navrhla.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že mimosporové konanie je typické dominanciou princípu oficiality a princípu materiálnej pravdy; tieto vyžadujú od súdu, aby zistil skutočný stav vecí, a teda v rámci dokazovania sa súd nemôže spoliehať len na dôkaznú iniciatívu účastníkov konania (§32 C.m.p. ukladá účastníkom povinnosť úplne a pravdivo opísať skutkové okolnosti, potrebné na rozhodnutie a označiť dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení), ale aplikuje tzv. vyhľadávací princíp civilného procesu (§36 C.m.p. - súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu vecí, a to aj v odvolacom konaní - §68 C.m.p.). Nie je vylúčené, aby si súd osvojil zhodné tvrdenia účastníkov, ale len za splnenia podmienky, že nemá pochybnosti o ich pravdivosti, a zároveň nie sú v rozpore s vykonaným dokazovaním.

Odvolací súd v prejednávanej veci nepovažoval návrh navrhovateľky na nariadenie znaleckého dokazovania za dôvodný, pretože súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav vecí, a tento vyplýva aj z ním vykonaného dokazovania. Krajský súd si osvojil zhodné tvrdenia účastníkov, pretože nemal pochybnosti o ich pravdivosti, a ani neboli v rozpore s ostatným vykonaným dokazovaním. Okrem navrhovateľky všetci ostatní účastníci aj subjekty (matka maloletých detí, kolízny opatrovník, poručník,

prokurátor, komisár pre deti - detský ombudsman) nespochybňovali závery diagnostického vyšetrenia maloletých detí, aktuálne umiestnených v profesionálnej rodine.

V súvislosti s námietkou navrhovateľky ohľadom nevykonania ňou navrhnutých dôkazov odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že neúplné zistenie skutkového stavu je odvolacím dôvodom len za predpokladu, že príčinou neúplných skutkových zistení bola okolnosť, že súd prvej inštancie nevykonal účastníkom navrhnutý dôkaz, spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť; avšak iba samotná okolnosť, že súd prvej inštancie nevykonal dôkazy navrhnuté účastníkom, nemôže byť spôsobilým odvolacím dôvodom. Navrhovateľka v odvolaní ani neuviedla, ktoré konkrétne dôkazy na preukázanie svojich tvrdení súdu prvej inštancie navrhla, a ktoré súd prvej inštancie nevykonal.

16. Odvolateľka namietala tiež, že konštatovanie súdu prvej inštancie o tom, že navrhovateľka spĺňa podmienky náhradného rodiča podľa §45 ods. 1 ZR (trvalý pobyt na území SR, spôsobilosť na právne úkony, zdravotné, osobnostné, morálne predpoklady pre zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti) a konštatovanie, že na základe komplexnej odbornej diagnostiky maloletých detí navrhovateľka nedáva súdu záruky zabezpečovania sústavnej dôslednej starostlivosti o maloleté deti, sú navzájom protichodné.

Krajský súd sa s jej názorom nestotožňuje. Pri zverení maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti súd skúma nielen splnenie zákonných podmienok na strane navrhovateľa v zmysle §45 ods. 1 ZR, ale aj to, či náhradný rodič bude zabezpečovať starostlivosť o komplexný rozvoj maloletých detí, ich duševný, telesný, mravný, citový, zdravotný aj rozumový (§28 ods.1 písm. a) ZR). Z obsahu spisu vyplýva, že na základe záverov komplexnej diagnostiky maloletých detí možno dôjsť k záveru, že domáce prostredie navrhovateľky nedáva záruky zabezpečovania sústavnej dôslednej starostlivosti o maloleté deti. V súčasnosti maloleté deti prosperujú zdravotne i spoločensky; pozornosti odvolacieho súdu neušlo, že maloleté deti sú odňaté z prostredia navrhovateľky viac ako jeden rok, čo pri ich veku znamená úplné zžitie s novým prostredím, ktoré je podľa správ, obsiahnutých v spise, v domácnosti iného profesionálneho rodiča.

Na druhej strane odvolací súd prisvieďča navrhovateľke, že skutočnosť, že jedenkrát za 14 rokov požiadala o zrušenie pestúnskej starostlivosti, nie je dôkazom o jej neschopnosti starať sa o maloleté deti; tento dôvod ani nebol konštatovaný okresným súdom ako vážny argument pri nevyhovení jej návrhu na zverenie maloletých detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti.

17. Navrhovateľka v odvolaní (ale aj počas konania pred okresným súdom) spochybnila odbornosť tímu, ktorý vykonával diagnostiku maloletých detí. Okresný súd sa s jej námietkami vysporiadal vo svojom rozhodnutí (bod 19 rozsudku okresného súdu). Aj podľa názoru odvolacieho súdu odbornú diagnostiku vykonávali osoby s potrebným vzdelaním a s potrebnou odbornosťou.

Diagnostika bola vykonávaná u maloletých detí z dôvodu, ako je z obsahu spisu zistiteľné, že od jesene 2017 v rámci troch pobytov maloletých detí v skupine - počas dovolenky navrhovateľky - od 18.09.2017 do 30.09.2017, od 03.11.2017 do 16.11.2017 a od 08.12.2017 do 15.12.2017, vznikla dôvodná pochybnosť o kvalite poskytovanej starostlivosti zo strany navrhovateľky; maloleté deti boli podvyživené, maloletý N. bol nadmerne zaujatý dievčenskou a ženskou tematikou, bolo konštatované nevhodné správanie A. Bariho, ktorého má navrhovateľka v pestúnskej starostlivosti spolu s K. D., a ktorý teda, žijúc v spoločnej domácnosti s maloletým N. a Q. I., mal na ne nevhodný vplyv. Následne boli maloleté deti diagnostikované: komplexná odborná diagnostika prebiehala od 27.02.2018 do 10.06.2018 a pozostávala z diagnostiky zdravotnej, psychologickej, sociálnej, terapeutickej, liečebno-pedagogickej, špeciálno-pedagogickej a diagnostiky vychovávateľmi; zdravotná diagnostika prebiehala sledovaním každodenného zdravotného stavu vychovávateľmi, vyšetrením maloletých detí pediatrami a gastroenterológom; psychologickú diagnostiku vykonával psychológ detského domova. Detský domov sa zároveň obrátil aj na nezávislého klinického psychológa, súdneho znalca mimo región za účelom zhodnotiť prítomnosť možnej traumatizácie detí. Sociálnu diagnostiku vykonávali sociálni pracovníci detského domova; špeciálnu pedagogickú diagnostiku vykonával špeciálny pedagóg detského domova; liečebno-pedagogickú diagnostiku vykonával externý liečebný pedagóg, nie zamestnanec detského domova. Terapeutickú diagnostiku vykonával riaditeľ detského domova, ktorý je terapeutom Terapie pevným objatím. Diagnostika do 30.04.2018 prebiehala v skupine; od 01.05.2018 sú maloleté deti umiestnené v profesionálnej náhradnej rodine K.. Knapcovej, ktorá je aj špeciálnym pedagógom detského domova. Maloleté deti prosperujú, rastú a pribierajú pri komplexnej plnohodnotnej vyváženej strave.

V súčasnosti, ako to vyplýva zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec zo dňa 25.02.2019, deti počas návštevy úradu v zariadení vystupovali spontánne, pôsobili pokojným dojmom,

boli otvorené, kamarátske a hravé; tetu A. majú radi a maznajú sa s ňou; maloleté deti pôsobili fyzicky a aj mentálne vyspelejšie, sú komunikatívnejšie a živšie. Úradom nebolo pozorované akékoľvek strádanie citových väzieb; maloletým deťom je poskytovaná požadovaná starostlivosť v zmysle zákona v ich najlepšom záujme.

Krajský súd teda ani túto námietku odvolateľky nepovažoval za dôvodnú.

18. Navrhovateľka v odvolaní poukazovala aj na zlé vzťahy s jej zamestnávateľom - detským domovom - ktorý s ňou skončil pracovný pomer, v dôsledku ktorých vzťahov jej detský domov bráni v kontakte s maloletými deťmi a nesúhlasí s ich zverením do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Krajský súd v zhode s navrhovateľkou konštatuje, že dôvodom skončenia jej pracovného pomeru (podľa listinných dokladov) nebola nedostatočná starostlivosť o deti; otázka neplatnosti skončenia pracovného pomeru navrhovateľky s jej zamestnávateľom je predmetom preskúmania súdom - Okresným súdom Zvolen pod sp.zn. 6Cpr/9/2018, ktorého výsledok však nemá žiaden vplyv na prejednávajúcu vec.

19. Navrhovateľka v odvolaní neuviedla žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok iné rozhodnutie okresného súdu, než ku akému dospel. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa §387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny, a to aj vo výroku o trovách konania, hoci odvolaním nenapadnutého, ale výroku súvisiaceho (§, potvrdil. Nemožno prehliadnuť, že Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, Okresná prokuratúra Banská Bystrica, Úrad komisára pre deti rozsudok súdu prvej inštancie navrhli ako vecne a právne správny potvrdiť; poručník Obec C. sa nevyjadril vzhľadom na - podľa neho - nedostatočnú znalosť pomerov maloletých detí. Matka maloletých detí pôvodne súhlasila so zverením jej maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, avšak v priebehu konania (dňa 17.01.2019) podala návrh na zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti, ktoré konanie je vedené na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp.zn. 32P/28/2019.

20. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa §52 C.m.p., podľa ktorého o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh. Keďže návrh na rozhodnutie o trovách konania (odvolacieho) nebol podaný, krajský súd o nich nerozhodoval.

21. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2, veta druhá C.s.p.). Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2, veta druhá C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).